

LUUMÄEN KUNTA
ARVIOINTIKERTOMUS 2022

Tarkastuslautakunta

1. Tarkastuslautakunnan päähuomiot vuodelta 2022	3
2 Tarkastuslautakunta.....	4
2.1 Kokoonpano.....	4
2.2 Tehtävät	4
2.3 Toiminta	4
3. Edellisen vuoden arviointikertomuksen johdosta tehtyjen toimenpiteiden arviointi.....	5
4. Valtuuston asettamien toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisen arviointi.....	6
4.1 Toiminnalliset tavoitteet.....	6
4.1.1 Kuntakonserni.....	6
4.1.2 Käyttötalousosa	6
4.1.2.2 Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen	6
4.1.2.3 Sivistystoimi	6
4.1.2.4 Tekninen toimi	7
4.2 Taloudelliset tavoitteet.....	8
4.3 Investoinnit ja rahoitus	8
4.4 Henkilöstö	9
5. Strategiset tavoitteet	10

1. Tarkastuslautakunnan päähuomiot vuodelta 2022

Luumäen kunta juhli 380-vuotista taivaltaan useilla tapahtumilla. Juhlavuoden kunniaksi järjestettiin ensimmäisen kerran Kotkaniemi-foorumi.

Ukrainan sota on vaikuttanut paljon vuoteen 2022. Hintojen nousu ja varsinkin energian kallistuminen aiheutti sekä muutostarpeita että vaikeutti budjetin raameissa pysymistä.

Väestöllinen huoltosuhde heikkeni viime vuodesta kahdella ollen 93 vuonna 2022.

Tarkastuslautakunta pyytää kunnanhallitusta ottamaan kantaa seuraaviin kysymyksiin siten, että vastaukset ovat valtuuston käsiteltävinä 31.12.2023 mennessä:

1. Kuntastrategian mukaisesti kunta on houkutteleva ja palveluiltaan laadukas. Miten houkutteleviin asumisen edellytyksiin on panostettu, ja miten niihin aiotaan jatkossa panostaa, jotta kuntaan suuntautuisi positiivinen nettomuutto?

2. Miten henkilöstön hyvinvointiin on panostettu ja millaista kannustavaa henkilöstöpolitiikkaa on harjoitettu, jotta kunnan hyvistä viranhaltijoista pystytään pitämään kiinni? Onko luottamushenkilöiden ja viranhaltijoiden kesken pidetty yhteistyön arviointikeskusteluja?

2. Tarkastuslautakunta

2.1 Kokoonpano

Tarkastuslautakunnan varsinaisina jäseninä ovat toimineet Anni Simola (puheenjohtaja), Mari Obeng (varapuheenjohtaja), Seikku Kaita, Aino Korhonen ja Johannes Pohjala.

Heidän varajäseninä ovat toimineet Joakim Wainonen, Kai Kaltto, Sami Karvanen, Virpi Kosonen ja Petra Hedenstam.

Tilintarkastuksesta on vastannut BDO Audiator oy, päävastuullisena tilintarkastajana JHT, KHT Ulla-Maija Tuomala.

2.2 Tehtävät

Tarkastuslautakunnan pääasiallisena tehtävänä on kuntalain 121§:n mukaan arvioida, ovatko valtuuston asettamat toiminnan ja talouden tavoitteet kunnassa ja kuntakonsernissa toteutuneet ja onko toiminta järjestetty tuloksisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla.

Sen lisäksi mitä kuntalaissa säädetään, tarkastuslautakunnan on seurattava tilintarkastajan tarkastussuunnitelman toteutumista sekä tilintarkastajan tehtävien suorittamista ja tehtävä tarpeen mukaan esityksiä tilintarkastuksen kehittämiseksi, huolehdittava, että tilintarkastusta varten on tarpeelliset voimavarat, jotka mahdollistavat tilintarkastuksen suorittamisen julkishallinnon hyvän tilintarkastustavan edellyttämässä laajuudessa sekä tehtävä aloitteita ja esityksiä tarkastuslautakunnan, tilintarkastajan ja sisäisen tarkastuksen tehtävien yhteensovittamisesta mahdollisimman tarkoituksenmukaisella tavalla. Arvioinnin tulokset raportoidaan vuosittain valtuustolle annettavassa arviointikertomuksessa. Ennen arviointikertomuksen valmistumista tarkastuslautakunta voi antaa valtuustolle tarpeelliseksi katsomiaan selvityksiä. Tarkastuslautakunta voi raportoida tilikauden aikana valtuustolle myös muista merkittävistä havainnoista.

Tarkastuslautakunta valvoo kuntalain 84 §:ssä tarkoitettujen sidonnaisuuksien ilmoittamisvelvollisuuden noudattamista ja huolehtii sidonnaisuusrekisterin julkisten tietojen julkaisemisesta kunnan verkkosivuilla. Tarkastuslautakunta on sidonnaisuusrekisterin rekisterinpitäjä. Tarkastuslautakunnan on saatettava sidonnaisuusilmoitukset valtuustolle tiedoksi kerran vuodessa.

2.3 Toiminta

Tarkastuslautakunta on laatinut arviointisuunnitelman vuosille 2021-2024, minkä mukaisesti vuoden 2022 arvioinnin alueet ovat hallinto, sosiaali- ja terveystoimi, tekninen toimi, liikenneväylät, kiinteistöt, vesi ja jätevesi sekä turvallisuus. Vuoteen 2022 kohdistuvaa arviointia varten lautakunta on kokoontunut neljä kertaa.

3. Edellisen vuoden arviointikertomuksen johdosta tehtyjen toimenpiteiden arviointi

Kunnanhallitus on antanut valtuustolle edellisen vuoden arviointikertomuksen havaintoihin kohdistuvat selvitykset, jotka valtuusto on hyväksynyt kokouksessaan 14.11.2022.

4. Valtuuston asettamien toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisen arviointi

4.1 Toiminnalliset tavoitteet

4.1.1 Kuntakonserni

Luumäen kunnan kuntakonserni muodostuu emoyhtiöstä (Luumäen kunta), tytäryhtiöistä (Luumäen asunnot Oy, Luumäen Energia Oy ja Asunto Oy Luumäen Joukolanpuisto), osakkuusyhtiöistä (Asunto Oy Valliheikki ja Asunto Oy Luumäen Parsikonpuisto) sekä kuntayhtymistä (Etelä-Karjalan koulutus kuntayhtymä, Etelä-Karjalan sosiaali- ja terveystieteiden kuntayhtymä sekä Etelä-Karjalan liitto).

Kunnan konserniohjauksen mukaan valtuusto määrittelee kunnan tavoitteet ja omistajapolitiikan linjaukset sekä päättää kuntakonserniin kuuluvien yhteisöjen toiminnallisista ja taloudellisista tavoitteista. Konserniohjeen mukaisesti kunnanhallitus johtaa kuntakonsernia ja antaa valtuustolle oleelliset tiedot konsernin tilinpäätöksen yhteydessä.

Kuntakonsernin toimintatuottojen ja –kulujen suhde on heikentynyt hieman verrattuna 2021. Vuosikate on lähes 2 milj. € pienempi kuin 2021, eikä se riitä kattamaan poistoja.

Luumäen kunta on taannut omavelkaisella takauksella Luumäen Asunnot Oy:n lainoja 9.4 milj.€ pääoman edestä. Yhteensä kunnan tytäryhteisöjen puolesta antamat takaukset vuoden 2022 tilinpäätöksessä ovat pääomaltaan 11.8 milj.€

4.1.2 Käyttötalousosa

4.1.2.2 Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen

Työttömien työnhakijoiden määrä kasvoi hieman ollen 223 Luumäellä vuoden lopussa. Vuoden 2021 joulukuussa luku oli 208.

4.1.2.3 Sivistystoimi

Sivistyslautakunta toteuttaa kunnan strategisia tavoitteita: houkutteleva ja laadukas, yritysmuotoinen ja taloudeltaan tasapainoinen ja imagoiltaan positiivinen. Toiminta on suunnitelmallista, sitä kehitetään aktiivisesti mm. kouluttamalla varhaiskasvatuksen ja koulujen henkilökuntaa. Toteutettu asiakas- ja työ-hyvinvointikyselyt.

Lukio-opetuksessa painotetaan yrittäjyyskasvatusta. Oppimisympäristöt tukevat liikunnallisen elämäntavan kehittämistä kunnassa. Liikkuva koulu ja liikkuva opiskelija – hankkeet ovat toteutuneet. Nuorisovaltuuston toiminta toteutunut osittain; uusi valtuusto on aloittanut syksyllä 2022. Valtuustoon on saatu riittävästi toimijoita.

Koulu tekee yhteistyötä yrittäjyysyhdistyksen ja paikallisten yritysten kanssa, toteutunut. 2021 perustettu osuuskunta toimii kesäisin torilla. Vanhempien ja lasten osallisuus on vahvistunut; vanhempainyhdistykset toimivat päiväkodeissa ja koulussa, oppilaskunnat koulussa, ja tavoite toteutunut.

Taloutta pyritään tasapainottamaan pitämällä varhaiskasvatuspaikkojen täyttöaste mahdollisimman korkealla. Tavoite toteutunut. Sivistyslautakunnan osalta budjetti on ylittynyt. Tilintarkastajan mukaan kyse on kustannusten noususta eikä ole olennainen ylitys.

Oppilastiedot Opetushallitukseen oli oikein laadittu. Tilintarkastaja suositteli oppilasluetteloiden varmistamista allekirjoituksesta vastaavien henkilöiden toimesta.

Sivistystoimessa työskentelee 128 henkilöä, missä on nousua 8 henkeä vuodesta 2021.

Haasteita on asettanut saada varhaiskasvatuksen ja koulujen sijaisuuksiin koulutettuja henkilöitä. Syksyllä 2022 saatu pitkään haussa olleeseen virkaan kirjastonjohtaja, mikä on selkeyttänyt kirjaston tehtäväjärjestelyjä. Kirjaston lainausmäärät kohtuullisella tasolla, olisiko nostettavissa?

Kulttuurin osalta yhteistyö Kotkaniemen suhteen on kehittämisyhteistyössä.

4.1.2.4 Tekninen toimi

Vuosi alkoi haastavasti raskaasti aliresursoituna, muun muassa kunnan rakennusmestarin ja kiinteistömestarin vakanssit olivat täyttämättä. Tilanne kuitenkin parani jo alkupuolikkaalla vuotta, joskin resurssivajasta etenkin sihteeritehtävissä jäi täytettäväksi.

Taloudellisesti vuosi oli raskas myös siksi, että kesästä alkaen komponentit, tarvikkeet ja energia kallistuivat huomasti ja saatavuusongelmat rasittivat aikatauluja. Pienen kunnan ketteryydellä asioita saatiin hoidettua yllättävänkin ripeästi ja joitain viranhaltijapäätöksiä ei jääty aina odottamaan.

Jäähallin uusiminen jäi toteutumatta muun muassa siksi, että siihen ei saatu valtionavustuspäätöstä. Palanutkankaan asemakaavoitusta varten pohjakartat ovat valmiina, mutta koska Fazerin makeistehdas ei tullut Luumäelle, varsinaista kaavaa ei tehty.

Taavetti-hallin lämmitys vaihdettiin maakaasusta kaukolämpöön ja myös Luumäen energia ryhtyi siirtämään kiinteistöjä laajenevaan kaukolämpöverkkoon, johon valmisteltiin ripeän ketterästi myös uusi voimala Vintturimäkeen.

Rakennusvalvonnassa vuosi oli vilkas. Rakennuslupia myönnettiin 52 ja kaiken kaikkiaan erilaisia lupia käsiteltiin 115 ja niiden lisäksi 128 muuta päätöstä.

Tuulivoiman kehittämisalue Suurikankaalla aiheutti (ja aiheuttaa) huomattavia muutoksia maankäytön suunnitelmiin ja esimerkiksi kaavoitustyön valmistelu on vaatinut paljon resursseja. Itse kaava valmistuu vuonna 2023.

Vuoden 2023 alusta aloittavien hyvinvointialueiden vuoksi tapahtuvien muutosten selvittäminen ja sopimusten ajantasaistaminen ovat myös vaatineet resursseja. Pelastuslaitoksen osalta uudet tilat ovat jo käytössä ja siirtymä HVA:lle kitkaton. Hyvinvointiaseman rakennushanketta on valmisteltu kiihdytetyssä tahdissa ja hankesuunnittelusta siirryttiin jo toteutussuunnitteluun.

Ympäristölautakunnan toimintakulut kasvoivat, mutta tulojen myötä toimintakate säilyi suunniteltuna. Ympäristölautakunnan tulototeuma oli yhteensä 134 700,51 €, kasvu verrattuna vuoteen 2021 oli 3,7 % (129 861 €). Toteuma ylitti arvioidun määrän 65 % (53 500,51 €) vuoden 2022 talousarvioista. Kulutoteuma ylitti arvioidun määrän 2,9 % (27 990,9 €) vuoden 2022 talousarviosta.

Vesilaitokselle tehtiin kiireellinen investointi fluoridinpoistoon, koska Taavetin verkostoalueen talousvedessä havaittiin liikaa fluoridia. Samalla hankittiin UV-puhdistusyksikkö varautumisena tulevaan EU-direktiiviin.

Väliväylän melontareitin rakentaminen käynnistyi kesällä 2022 useampivuotisen hankkeen myötä yhteistyössä naapurikuntien kanssa. Hankintojen paikallisuusaste on saatu erittäin hyväksi.

Ympäristöterveyshuollosta vastaa Lappeenrannan seudun ympäristötoimi. Yhteistyö on sujunut hyvin; terveystarkastaja on ollut saavutettavissa ja kohdekäynnit ovat toteutuneet suunnitellusti.

Luumäellä eläinlääkintähuollosta vastaa Lappeenrannan seudun ympäristötoimi ja eläinlääkintähuoltoon kuuluvia tehtäviä hoitaa seutueläinlääkäri. Eläinlääkärin vastaanotto sijaitsee hyvinvointiasemalla ja kiireellisiä virka-ajan ulkopuolisina aikoina apua on saatavilla Lappeenrannan seudun ympäristötoimen päivystäviltä eläinlääkäreiltä. Löytöeläinhoito hankittiin ostopalveluna Tassutarhalta Lemillä.

Pelastustoimen toiminta jatkui nykyisessä muodossa vuoden 2022 loppuun, jolloin maakunnalliseen palvelutasopäätökseen perustuva toiminta päättyi. Hyvinvointialue ei kuitenkaan järjestä öljyvahinkojen jälkitorjuntaa. Kunta nimesi vastaavan viranomaisen öljyvahinkojen jälkitorjuntaan.

4.2 Taloudelliset tavoitteet

Vuoden 2022 talousarvio oli lisätalousarviot huomioon ottaen suunniteltu 1 799 300 € alijäämäiseksi. Toteutuva alijäämä pienempi, 990 000 €. Kunnan taseessa kertynyttä ylijäämää 13,2 milj. €.

Kunnan omavaraisuus aste pysyi lähelle samassa kuin 2021 ollen 82,74. Hyvänä tavoitetasona pidetään 70 %. Kuntakonsernin omavaraisuus oli sen sijaan 55,18 % (2021: 55,28 %). Suhteellinen velkaantuneisuus oli 19,48 eli hieman korkeampi kuin 2021 jolloin se oli 19,06. Kuntakonsernin suhteellinen velkaantuneisuus oli puolestaan 40,13 % (2021: 42,22 %)

4.3 Investoinnit ja rahoitus

Kunnanvaltuusto hyväksyi merkittävänä uusina investointeina valokuituverkon rakentamisen käynnistämisen Traficomien tuella ja aiesopimuksen Etelä-Karjalan hyvinvointialueen kanssa uuden hyvinvointiaseman rakennuttamisesta Taavettiin.

Valokuidun toivotaan tuovan kuntaan yrityksiä ja mahdollistavan hajautettua työntekoa ja työpaikkoja myös kaupunkien ulkopuolella.

Hyvinvointiasemaprojekti on iso investointi, mutta sen on laskettu pääosin maksavan kustannuksensa takaisin 15 vuoden vuokrasopimuksen aikana mikäli rakennuskustannukset eivät muutu olennaisesti.

4.4 Henkilöstö

Henkilöstön kokonaismäärä oli vuoden lopussa 167, joista vakinaisia 120 ja määräaikaisia ja työllistettyjä 47. Henkilömäärä kasvoi 7 edelliseen vuoteen verraten.

Vuoteen 2032 Luumäen kunnassa ennakoidaan eläköityvän 63 henkilöä.

5. Strategiset tavoitteet

Strategiset arvot ovat luovasti, lämmöllä ja luotettavasti. Tavoitteena on tehdä Luumäki tunnetuksi viestinnällä ja markkinoinnilla sekä viihtyisän kunnan luomisella.

Strategian mukaisesti kuntaan valittiin tiedottaja edistämään ulkoista viestintää ja markkinoimaan kuntaa. Luovana ratkaisuna kuntaan hankittiin kaasuhybridiautoja, jotka myöhemmin on tarkoitus ottaa kuntalaisten yhteiskäyttöön.

Kunta päätti alkuvuodesta 2022 lähteä mukaan valokuituverkon rakentamiseen. Tämä toteuttaa kuntastrategian tavoitetta palvelujen parantamiseksi.

26.5.2023

Luumäen kunnan tarkastuslautakunta

Anni Simola
puheenjohtaja

Mari Obeng
varapuheenjohtaja

Seikku Kaita
jäsen

Aino Korhonen
jäsen

Johannes Pohjala
Jäsen

Tarkastuslautakunta jättää arviointikertomuksen vuodelta 2022 valtuustolle käsiteltäväksi ja esittää, että valtuusto pyytää arviointikertomuksessa esitetyistä havainnoista hallituksen selvitykset niin, että ne voidaan käsitellä valtuustossa 31.12.2023 mennessä ja toimittaa selvitykset myös tarkastuslautakunnalle.